

Méhészeti Közlöny

AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ-EGYLET SZAKKÖZLÖNYE.

MEGJELENIK MINDEN HÓ 1-ÉN.

Az erdélyrészi méhész egyesület tagjai tagsági díjuk fejében kapják. Tagsági díj: kőri tagsági díj egy évre 1 frt; rendes tagsági díj egy évre 2 frt. Mindennemű pénz küldemény Bíró Gyula tanár egyl. pénztáros úrnak küldendő: Kolozsvár, Kúlmagyar-utca 21. sz.

A lap szellemi részét érdeklő közlemények és reclamatiók a „Méhészeti Közlöny“ szerkesztőségéhez czimzendők: **Kolozsvár, VI. ker. Fő-utca 29. sz.**

Közleményeink utánnomása a forrás teljes és pontos megnevezése nélkül tilos.

A kéziratokat nem adjuk vissza.

Teendők a méhesben

április hónapban.

Az átmeneti idő e hóra esik!

E rövid 30 nap alatt a mézelésre vagy rajzásra rendezkedik be a méhész s rendes körülmények között előbbihez fiatal, utóbbihoz öregebb anyás családot választ.

A fiatal anyás család helyes kezelés mellett, t. i. ha mindig egy-két teljesen üres keret felett rendelkezik, nem egy könnyen adja rajzásra magát, míg az öreg anyás család a hogy közepes hordást ér el, rögtön anyaházak építéséhez fog s rajzik vagy ebben, vagy okvetlenül a következő hónapban.

A legpedánsabb gondozás mellett is előfordul, hogy némely család népben nehezen gyarapodik, míg más tulnépessé válik. Ezen rendkívül egyszerűen úgy segít a gyakorlott méhész, hogy az erős családtól egy-két keret fedett, a lehetőségig érett (a kikeléshez közel álló) fiasításos keretet a gyengébb családok üres lépeivel kicserél s mindössze csak arra ügyel, hogy a gyengébb családnak legalább annyi népe legyen, hogy a beadott fiasítást kellőképen fedje. Esetleg úgy is segít, hogy a gyengébb családnak több keretre kiterjedő fiasítását (azok természetesen csak a felsőbb sorokban, vagy csak tenyrényi helyen vannak bepetézve) kiveszi s helyökbe ugyan keretszám szerint sokkal többet ad be. Így aztán

kisebb térben sokkal több és érettebb fiasítás jutván a gyengébb családba, az rövidebb idő alatt lesz megfelelő népességüvé.

Erősítik még épen így a gyenge családokat gyengékkel, azaz a gyenge családoktól is elvesznek 1 - 1 keret fiasítást s a gyengék között levő legerősebbnek adják, s bizonyára eredménnyel, mert beigazolt tény az, hogy egy jó család több felesleget ad, mint 20 gyenge, mert az ad, emezek pedig nem adnak semmi többletet.

Múrajkészítésnek, anyanevelésnek is ez a hónapja, most kell erre előkészülni, hogy az legalább a természetes uton fejlődöttel egyidőben termékenyüljön.

Nem ritka eset, hogy ápril hóban a legnagyobb mérvben megindult fiasítást élelem hiány vagy a hideg nemcsak hogy megakasztja, de meg is tizedeli. Ilyenkor multhatatlanul nap nap után etetni kell a családot (2 rész víz, 1 rész méz) s rossz hővezetővel a kas hozzáférhető részeit beburkolni tanácsos. Hisz minden egyes kihordott fiasítással egy leendő munkás egyed pusztul el s sok munka végzetlenül marad, sok csöpp méz a föld rögére hull vissza, elvész örökrel

Wieder József.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A magyar méhészeti vándortanítói intézmény története, szervezete, működése és eredménye.

(Folytatás.)*

Valló János.

* Lásd M. K. 1899. II. 27.

A méhészeti szakközeg, ha székhelyén a fent elsorolt intézetek valamelyike is van, abban a méhészetet rendszeresen tanítja, a mint azt az intézet tanterve előírja. Így például Pozsonyban szőlészeti és kertészeti szakiskola levén, melynek tanterve szerint a méhtenyésztés is egyik tantárgya, a télies hónapokban hetenkénti 2 órában a méhészet elméleti részét adom elé. Tavasztól őszig (a szünidő kivételével) az oktatás minden tantárgyban s így a méhészetben is gyakorlati. A gyakorlati tanításra

szolgál az intézet méhészetec. Minden növendéknek egy-egy méh-család van átadva kezelésre és gondozásra. Az időszaki teendőket minden egyes növendék az előbb bemutatott módon, utbaigazításom és ellenőrzésem mellett végzi.

A székhelyén kívül levő gazdasági, illetve földmives iskolákat a méh. szaktanár belátása szerint, vagy esetről-esetre nyert utasítás szerint látogatja. Az állami tanítóképzőkre nézve azonban a földmívelési m. kir. miniszter úr ő Excellentiájának 1890. évi 10330 sz. a. magas rendelete akként intézkedik, hogy a szakközeg évenként egy-egy tanítóképzőben 8—10 napot töltsön tanítás céljából; miután azonban ez az eddig megállapított költség keretében teljesíthető nem volt, ezen üdvös intézkedés talán a jövőben keresztül vihető leend, a mire annál is inkább és mindegyre nagyobb szükség lesz, mivel azon remény, hogy minden tanítóképzőnél akad majd oly tanerő, mely a méhészetet is gondja alá veendi, nem teljesült.

A méhészet speciális előtanulmányt kíván, azt a tanítóképző intézeti tanároknak elsajátítani alkalmuk nincs, később meg saját tantárgyaikkal annyira elfoglalják, hogy cseppet sem csudálkozhatunk, ha alig akad oly tanítóképző intézeti tanár, ki a méhészetben annyira jártas volna, hogy azt sikeresen taníthassa. A méhészet sikeres tanítása érdekében nem marad majd más hátra, mint a tanítóképzőkben a méhészet oktatását teljesen a méhészeti szakközlegekre háritani olyformán, mint azt *az orsz. közokt. tanács* a vallás és közoktatási miniszter úr ő excellentiájához indokoltan felterjesztette 1892-ben, t. i. hogy a jelen méhészeti oktatás nem összhangzó, tanítván ezen csekély terjedelmű tárgyat négy tanerő, a természetrajz tanára a méhészet természetrajzi részét, a gazdaságtan tanára a méhtenyésztés elméletét, illetve a méhcsalád ápolását, kezelését stb.-t, a kertésznek jut feladatul a méhészet gyakorlatát tanítani s végre ha hozzájuthat, tanít a méh. szaktanár is. Bővebb indokolásra nem szorul, hogy a méh. oktatás ilyenén elrendezése a tanítóképzőkben sikeres nem lehet. A méhészet elsajátításához szükséges az elméletét érteni s továbbá a főbb teendők miként való végzését látni, szemlélni s utbaigazítás mellett utáncsinálni. A főbb teendők: a tavaszi, a nyári és az őszi munka; hogy tehát valamely intézet növendékéről azt mondhassuk, hogy

á méhtenyésztést tudja, az elméletét meg kell tanulnia, legalább annyira, hogy a gyakorlatát megérthesse, a mi néhány órát igénybe vesz; továbbá gyakorlott méhésztől a tavaszi, nyári s őszi munkákat legalább 1—2 méhcsaládnál lássa s utána próbálgassa. Ebből ez is következik, hogy a szakközegnek minden intézetet évenként 3—4-szer meg kellene látogatnia tanítás céljából, de nemkülönbén az intézet méhesének jó karban tartása céljából. Már pedig a jelen körülmények között ennyit végezni, a szakközeg fizikailag képtelen.

Midőn mindinkább nyilvánvalóvá lett, hogy a méhészeti szakoktatás sikere érdekében nem elegendő, ha a méhészeti szakközeg a méh. oktatásra nézve csak útbaigazítással szolgál, azt mintegy irányítja és megfigyeli, hanem szükséges, hogy az oktatás mintegy reá háruljon, mivel a legtöbb intézetnél hozzá értő tanerő nem található; ezen az észlelt hiányon a méhészeti oktatás vezetői segíteni igyekeztek. Ez intézmény még új, az elérhető és elért eredményeket mérlegelni kellett; a netalán szükségesnek mutatkozó pótlások csakis a törvényhozásilag engedélyezett összeg keretében voltak eszközölhetők, a mely összeg azonban nagyobb pótlásokra elegendő nem volt.

A miként a hazai méhtenyésztés a méh. vádortanítói intézmény nélkül soha a jelen fejlődési fokot el nem érte volna, és ezért ez intézmény létesítőinek emléke az okszerű méhészettel egybe van forrva, éppen aként vésik neveiket a hazai méhészet történelmébe azon tiszteletre méltó férfiak, a kik ez intézmény feltűnő sikerétől, az elért eredménytől indítva, azt kiépitik, fejlesztik és munkaképességét jelentékenyen emelik. Kezdve ő Excelentiájától Dr. Darányi Ignác miniszter uron a földművelésügy ez ágának vezetői át vannak hatva a méhészet közgazdasági fontosságáról, mely szerint a legszegényebb földművelő is képes jövedelmét a méhészettel jelentékenyen gyarapítani nagyobb befektetési tőke nélkül is; ezen körülménynek köszönhetjük, hogy a méh. szakoktatás éppen jelenleg oly módosítást fog nyerni, hogy ugy a fentjelzett irányban a tanítóképzők méhészeti oktatása intensivebb, eredményesebb leend.

A méhészeti oktatás közegeinek működése nyilvános és ismételten a nyilvános bírálat tárgya volt, minden hozzászólónak véleménye az volt, hogy az intézmény a hazai méhészetet ugy

mennyiségileg, mint minőségileg emelte és éppen azért, mert az intézmény hasznos, a »Méh. Közlöny«-ben is annak fejlesztése még eredményesebb, fokozottabb működése érdekében többen felszóltak. Nem az ügy intézőinek jóakarátán mult, hogy a mit a hazai méhészet apostola: Grand felépített, az előálló igényekhez képest rögtönösen kibővíthető nem volt; a mint azonban a tárcza fedezete engedi, az arra hivatott hatóságok époly buzgósággal mint szakavatottsággal intézkednek, hogy a szakközegek intensív tevékenységet fejthessenek ki és a méhészek jogos igényeinek megfelelhessenek. A hatóság kiterjeszti gondját arra is, hogy szakközegei anyagi helyzete azok működését meg ne bénítsa, sőt az áll. tisztviselők javadalmazásáról szóló törvény keretében a lelkiismeretes munkásságra a járandóságok javításával serkent és buzdít. Belátja azt mindenki, hogy a szakközeg folytonos utazásai közben egészségét, épségét folyton koczkára teszi; szeretteitől, tűzhelyétől távol, sok kellemetlenséget kell szenvednie.*

Az intézetekben és a községekben való sikeres működés érdekében nem elegendő itt-ott megjelenve oktatni, hanem szükséges, hogy a méhészeti szaktanár kerületének minden községének méhészeti állapotát ismerje. Ezen célból évenként a körülbelül 2000-nyi községből egybegyűjti a kívánatos adatokat, hogy hány köpü és keretes kaptárban levő méhcsalád van ott, mennyi a szaporodás, a haladás, a nyert méz-, viasz mennyiség, értéke stb. Ezen statisztikai adatok gyűjtése, feldolgozása 2—3 havi szorgalmas munkát igényel. A vidékek egyéb méhészeti viszonyait, a mézelő virányt stb. utazásai közben tanulmányozza és jegyzi.

Valló János.

(Vége következik.)

A méhek vásárlásáról.

Valamint más vállalatnál, úgy a méhészetnél is nagyon sok függ attól, hogy az ember helyesen fog-e a dologhoz és a szükséges körütekintéssel végzi-e? Sokan, nagyon sokan szenvedtek

* Az utazás életveszélyes voltára az, életbiztosító intézetek díjszabásaiból is következtethetni, melyek a valóságból levonvák, de egyébként a tények által is igazolvák. A szakközegek járandósága a lét fenntartására elegendő nem volt, sem a vidék drágasági viszonyaira sem volt tekintettel, ezen sajnos körülmény miatt tetemes magánvagyonomat elélni voltam kénytelen.

hajótörést a kezdet nehézségein, jóllehet nagy kedvvel fogtak a méhészkedéshez. Minden jó igyekezetük hiába való volt, s minden nagy elhatározásuk semmivé vált, holott a kellő óvatossággal mindezt kikerülhették volna. Hogy a sok közül csak egyről, a méhek vásárlásáról szóljunk ezuttal, sokan vesznek egy vagy két rajt — olcsón — természetesen olyat, melyről nagyon bizonytalan, hogy lesz-e belőle valami? Azt mondják ilyenkor: szerencsét próbálnak, ha vajjon a méhészettel mennek-e valamire? Az ilyen kezdethez rendszeren olyan idősebb méhészek vagy más egyének »jó tarácsai« (?) által buzdíttatnak, kiknek az volna a feladatuk, őszinte tanácsal látni el a kezdőt — csupán azért, hogy elmondhassák, hogy ennyi meg annyi embert nyertek meg a méhészetnek. Ma napság főtörekvése az embereknek gyors és kevés fáradtsággal gazdagodni meg. És azt gondolják, hogy ez irányban legjobban vezet célhoz a méhészet. Tartsa azért minden kezdő szem előtt — ha nem akar keserű tandíjat fizetni — hogy a méhészkedéssel sem röpül a sült galamb az ember szájába, hanem itt is becsületes munka, ismeretek gyűjtése s minden irányban meggondolt cselekvés teszi a kezdetet jó kimenetelűvé, hogy a méhészkedésben ne csak örömről teljék, de hasznunk is legyen.

Ha az első kísérlet az elhibázott bevásárlás miatt hiúsul meg, mivel talán már nagyon előre haladott időben történt, vagy késői gyenge rajat vettek, úgy hogy köpűjüket nem építhették ki kellően s nem gyűjthették be a télire valót — az emberek legtöbbször nagyon könnyen letesz arról a reményről, hogy a méhészetben hasznot találhasson. A nagy tüzzel kezdett akció csakhamar a csüggedésnek ad helyet s a drágán vett tanulás után többé hallani sem akarnak a méhészetről.

Méhek beszerzésére a tavasz a legalkalmasabb, mert ekkor a tél veszedelmein már túl vannak s a működésük is kezdetét vette. Jóllehet ősszel olcsóbban lehet méhcsaládokat beszerezni, de ekkor a kezdő a tél nagy esélyei előtt áll, melyeket nem ismer, s a melyek kikerülésére még kevésbé ismeri a méhek életét s valamint tapasztalatai sem segítik a kellő fogások alkalmazására. Ha ilyen esetekben nincs kellő szerencséje s az eladóra sem bízhatja magát, igen könnyen éri az a veszedelem, hogy tavaszkor méhhullákat telet ki.

Egész családokat legczélszerűbb áprilisban vagy májusban vásárolni, a mikor a köszméte stb. virágzó növények már némi hordást biztosítanak. Korábban vásárolt s az új helyre telepített családokból sok elvész az első tájoló kiröpülés alkalmával. Rajok viszont a vidék szerint legczélszerűbben júniusban vagy júliusban vásárlandók, szem előtt tartva, hogy az illető vidék főhordási idenye előtt történjék a vétel.

Ősszel nagyon könnyen nehéz, mézzel telt köpüket vehetünk, melyeket t. i. az eladó anélkül is kisorolt volna s melyeknek tehát öreg királynéjuk van, mert a fiatal anyával bíró családokat a maga részére tartotta volna úgy is meg. Ingatlan köpüknél a nép erőssége és az anya minősége sokkal nehezebben határozható meg. Jóllehet súly szerint előnyösen vehetünk, de egyik évszakban sem fordul elő annyi anyátlan, gyöngé, rossz anyás család köztük, mint épen ősszel. Jó mézes családok ősszel nehezen is szállíthatók, mert a lépek könnyen leszakadnak s így a népet rontják. Ha azonban az előnyös vásár miatt mégis ősszel akarnak venni, akkor vegyenek az évi előrajokat, melyek kassa tele van építménnyel s elég téli készlet fölött rendelkeznek. De még sokkal jobbak a másodrajok, ha az említett feltételek teljesítvék, mert ezeknél bizonyosan fiatal anya van.

Legjobb ugyanakkor keretes köpükben is szerezni be családokat, ha rationalis méhészkedést akarunk üzni, mert akkor kezdetben vagyunk ott, a hol később lennénk a parasztkasok átlakolásával, a mi kezdőnek nagyon nehéz szokott lenni. Ingó szerkezetű köpük természetesen drágábbak, mint a közönséges szalmás vagy vesszőkasos családok, mert az előbbieknél nemcsak a szabályszerű építmény, hanem a kaptár magasabb ára is számításba jön. — Ingó szerkezetű köpükkel sokkal előnyösebb méhészkedni s a kezdet csak némileg megfelelő kezelés mellett is több biztonságot nyújt, mint az ingatlan köpüknél.

Csak másodsorban — ha a méhész nem áldozhat eleinte többet — vegyen ingatlan köpüket. Ezek között legjobbak a közönséges szalmakasok. Nem szabad azonban szem elől téveszteni, hogy inkább egy jó keretes köpü, mint két parasztkas.

Ha előző évi (tavalyi) rajokat vesz a méhész, — mindegy, akár keretes kaptárban, akár köpüben — arra kell ügyelni, hogy

elég építménye s méze legyen. Az ilyen rajok, ha a tavaly nem elég korán s nem jó hordás idején jöttek ki, ha ki is van építve a lépkészletük, kevés mézük van, mert a behordott mézet építésre fordították. Nem kell tehát nagyon sietni ilyen köpük vételével, mert pl. tartósabb rossz idény idején nem találja eléggé etetni, éh-raj lesz belőle, vagy vigyázatlan etetéssel rablást idéz elő.

Természetes vagy műrajokkal kezdeni a méhészkedést lutri-játék, mert a kezdő a rationalis műveléshez még nem ért, lépkezdettel, műléppel, etetéssel segíteni rajta elmulasztja s az ilyen családok aztán nem lesznek telelőképeseek, kivált ha még rossz esztendő is játszik közre. A rajvételnél még egyéb baj is van. Jó, népes, korai rajokat ritkán adnak el, mivel rendszeren a méhészkedés örömet és büszkeségét képezik, ismervén nagyobb értéküket. A rajokat rendszeren igen sokra becsülik, mert az eladó a vevőben nagy reményeket kelt irányukban, hogy t. i. még ugyanazon évben mi mindent fognak létrehozni. És ha végre minden feltétel — ami a raj megvételét ajánlja — igen gyakran kivonul már harmadnapra az új kaptárból, ajánlva magát a soha viszont nem látásra, főleg, ha az anya fiatal.

Kühne Ferencz.

Ez évi méhészkedésünk kezdete.

Nagyon tévedne, ki azt hiszi, hogy csak az jó méhészkedő, a ki folyton méhcsaládjaival bajlódik s a mint az időjárás megennyhült, az emberi kíváncsiskodó szem előtt elrejtőző méhcsaládot háborgatja, a kaptár belső építményét minden szire-szóra ki-be rakogatja. Korántsem a nem-bánom méhészek prokátora akarok lenni, hiszen ki méhesével nem törődik, saját maga javának, gyarapodásának nem akarója s az úr Isten áldása elől beteszi az ablakát, az ilyen méhesgazdákra kár a szót vesztegetni; de a tulbuzgó avagy kezdő méhészek sokszor nemcsak hiábavaló munkát végeznek, hanem erőnek erejével kárukon akarnak okulni.

A jó földmives gazda reátekint a jószágára s máris tudja, nincs-e hiba; hasonló módon törekednie kell a méhészkedőnek a méhek járásáról, zsongásáról, a kas alatt levő hulladékokról kiolvasni, hogy miként van állapotja a méhcsaládnak. Ilyen módon a méhcsalád bolygatása nélkül is sokban eligazodik a szemes méhészkedő és

megkiméli drága idejét, egy szempillantással észreveszi a keletkező bajt s addig segíthet könnyen rajta, a míg a baj el nem hatalmasodik.

Sohse válik a méhek ártalmára, ha a méhész sűrűn, akár naponként is, hacsak néhány pillanatra méhesét s méheit megtekinti.

A régi babona azt tartja: »ki nem akarja, hogy méhrajai elszökjenek, az a méhek első röpkedésénél otthon maradjon.« Ha ezen szóbeszéd mélyebb értelmét kutatjuk, csakhamar rájövünk, hogy nem valami igaz, mint a méhészkedésről elterjedt babonák többjében. Ha ugyanis a méhész a méhek első röpkedésénél az ugynevezett tisztulásnál otthon tartózkodik méhei kedvéért, bizonyára gondoskodik is felőlök s a gondos méhésztől kevesebb raj szökik el, kevesebb méhcsalád pusztul el, mint a gondatlantól.

Az első tavaszi vig röpkedése a méhnek a legkedvezőbb alkalom arra nézve, hogy a méhész tájékozódást nyerhessen méhcsaládjai belső állapotja felől. A langyos levegő, az aranyos nap-sugár a nagy természetben mindenütt új étetet kelt, megérezem a verőfényes szép időt téli odumban én is, nincs nyugtom, hívogat, csalogat valami kifelé, hadd vegyek részt a természet ébredésében. Holt nyugalomban volt a méhesem hónapokig, de most szinte zúg a levegő s a merre szemem ellát, kis kertemen túl is minden tele van a levegőben vígan ficzánkoló méheimmel. Hirtelen teljesen kinyitom a méhmenőkéket sorra. Végig nézem azután méhesemet; emitt az első, a szélső emlékezetes szalmakasom, melynek népestől külön krónikája van, lakói, a kis bogarak szintén csak úgy tódulnak kifelé a menőkén! Mennyi tömérdek lakója van e kicsiny háznak! Bizonyos, hogy semmi baja e családnak, hiszen vígan van, halottait hürcozolja kifelé, tisztogatja lakását.

Amott túlhan, a legelső sorban levő, zöld jegyü kaptár menőkéje nyitva van ugyan, de egy élő bogár sem jelentkezik! Majd, ha készen leszek a méhes végigtekintésével, jobban meg fogom figyelni, addig is megjegyzem. A többi mindmegannyi méhcsalád sűrűn jár, így hát nézzük meg a »jegyest.« Kíváncsian bontom a kaptárt, de semmi nesz és semmi zaj, meghalt a méhcsalád! Míg a többi méhe vígan örvend az életnek, hozzáfogok e méhcsalád »temetésé«-hez; de ugyan mi is lelte, hiszen a legpotosabban meg-

vigyáztam, hogy teleléskor mindegyiknek elég méze legyen ; itt a jegyzés is: van $9\frac{1}{2}$ klg. méze. Hát a hunczut egér, nem a volt a kártevő? az alsó sorban levő kaptárokat leginkább látogatja; de nem, egérnek semmi nyoma! Mégis csak meg kell tudnom, mi az oka e méhcsalád vesztének, az ilyen esetet kiválóan meg kell figyelni, a melyik méhészt haladni, okulni akar, ilyenkor legtöbbet tanulhat.

A mint a melegtartó szalmavánkost kiveszem, látom, hogy az egész méhcsalád az ablaknál megrekedt, itt volt a fészkek, a midőn végső órájuk ütött, az ablakot is, ezután a lépeket kihuzogatván, a negyedik lépközéig terjedt a méhcsomó, a 4., 5. lép üres, méh nincs rajta, a tulsó lépek mézzel telvék. Hát mi történt itt? A meghalt méhcsalád a tél beálltával a lakása közepén huzódott össze és a méz után az ablak felé huzódott, a hová éppen akkor ért, a midőn minálunk a legnagyobb hideg beállt, ez a nagy hideg volt oka, hogy a méhcsalád az üres lépeken át nem haladt vissza, a merről jött és inkább az ablak mellett éhen halt, mintsem a kaptár elején levő mézet felkutatta volna.

A tanulság pedig az, hogy beteleléskor a kaptár elejébe kell a téli fészket berendezni, azaz a mézzel kevésbé feltelt lépeket a röplyuk felé kell helyezni és hátrafelé inkább a mézzel teltebb lépeket.

A míg ekként végére jártam a családom elpusztulásának ezen esetből a jövőre nézve a szükséges tanulságot merítettem, a méhek első és leghevesebb kirohanása a szabadba mintha alább hagyott volna; a méhek röpködése nyugodtabb lesz, egyesek a földre szállanak s a korhadó, hullott lombon nemcsak jó pihenő helyet találnak, hanem alkalmas itatót is. Ime, a méh első szükséglete a víz, ezt keresi a szabadban, a mint felesleges terhétől potrohának megszabadult.

Nem is hagyom méheimet, hogy az utcán levő közkutra szokjanak, hanem a méhek első tisztulásától kezdve őszig folyton gondom van a »méhitatóra.« Sok méhészt azon panaszkodik, hogy hiába töltögeti a vizet a vályuba, nem akarnak azok onnan inni, alighanem rossz a víz, rossz a vályu, pedig dehogy rossz, dehogy! Rossz az eljárásod édes méhészgazdám, mert későn jutott eszedbe itatóról gondoskodni, midőn méheid már másfelé szoktak, habár

ott ezrivel is pusztulnak, vagy pedig a hét hat napján telve van a vályu, de a hetedik napon, midőn talán a méheknek vizre leginkább szükségük volna, a vályut üresen hagyta, így aztán ne is csudálkozzál azon, hogy méheid itatódhoz nem szoknak. Elmondom, hogy a komám mily könnyű szerrel rendezte be a méhitatót. Méhese eleje jó csendes helyecske, nem férközhetik oda a hideg éjszakai szél, nehogy méhei viz után másfelé tévelyegjenek, néhány lépésnyire a méhes elé két téglát tett, erre fektetett egy deszkát, még pedig jó öreget, mert még régi kerítéséből való, erre a deszkára állította ama nagy fazekat, melynek gyászosan történt megrepedéséről a multkor a komámasszonynak némi perpatvara hallatszott. Ni, hát a repedt fazék még se veszett kárba, habár a drótos tót se tudta kikurálni bajából, mivel komám a fazekat vízzel megtölti, be is fedi, a víz a félig-medig korhadt deszkára nagy lassan szivárog és azt reggeltől estvélig folyton nedvesen tartja.

Az én méhitatóm összeállítása sem tart soká s a mint evvel elkészültem, segíték szegény bogaraim más baján. Látva keserves hurczolkodásukat, melylyel a kaptárban elhullott méheket s egyéb hulladékokat kifelé czipelnek, előveszem a puczó szerszámokat. Először is egy araszos hosszú, végén görbe dróttal kihuzogatom a menőke közelében levő holtakat, aztán tévül a méhesben kinyitom a kaptárt, a melegtartó vánkost kicsinykét felemelem, csak annyira, hogy az ablak alatt levő toldó fácskát felemelhessem, ezen kis hézagon át kikotorom a kampós kaparóval szép lassan a hulladékokat, de ezt aztán nem is dobom ám el, hanem nézegetem; ezen hulladékból sokfélét megtudhatok

Ha a hulladékban még fehér, ki nem fejlődött, éretlen méhfiat, fiasitást, költést találok és tisztán kivehetem, hogy ez munkás méhvé vált volna, a legfontosabb kérdésre, *vajjon a családnak anyja van-e, kezembe a felelet*, mert hiszen világos és érthető, hogy ha a méhcsaládnak rendes, munkás költése van, rendes anyának is kell lenni. Ha netalán semminemű éretlen költést a hulladékban nem találnék, még nem mondhatom, hogy a család anyátlan volna, mert meglehet, hogy semmiféle le nem hánytak; de ha azonban a lehányt éretlen költésen tisztán észreveszem, hogy az herétől származik, már biztosan mondhatom, hogy e méhcsaládban baj van, mert ilyen korán egy méhcsaládban sincs hereköltés.

Ha a hulladékban egészen tiszta fehér morzsalékot találok s ezt megízelve édesnek tapasztalom, úgy a teelő méz egyik része megczukrosodott, megjegecedett; mentől több a jegecz, annál rosszabb a méz teelésre nézve, mert a méhek a megczukrosodott részét lehullatják a méz tavaszi áthordása és fogyasztása alkalmával. Ez ilyen hulladéokra nagyon reájárnak a hangyák és a kaptárba szoknak. Czukrosodott méznek felhasználásához, feloldásához a méheknek vizre van szükségük.

A hulladékban van több-kevesebb holt méh, mentől több a holt méh, annál rosszabbul teelt a méhcsalád; ha a hullottak legtöbbször összeaszott, kicsike, úgy ezekről azt tudhatom, hogy vagy vénségök folytán lett vége életöknek, vagy megdermedtek; ha azonban a hullottak legtöbbször puffadt a potroha, a méhek télen át zajtól vagy hidegtől szenvedtek, vagy mézők volt rosz.

Ha a kaptár fenekén végig tekintek, azt látom, hogy nem mindenüvé egyformán hullott a viaszhulladék, azon hely felett teelt a méhcsalád. A mely családban oly hulladékot találok, melyben a méhek testrészei, kivált szárnyai, fejei és potrohai külön-külön vannak, széthullottak, ott egerek garázdálkodtak.

Sorról sorra megyek ekként valamennyi méhcsaládon s a tapasztaltak szerint jegyezgetek a kaptárakra a mi szükséges, a hulladékból pedig kiválasztom a hullott méheket, a viaszrészeket tartalmazó morzsalékot összegyűjtve, kifőzöm.

De hamar beesteledett! Az idő már hűvösre vált s a méhek vig zsongása lassan-lassan elcsendesedik. Még egyszer végig tekintem a méhest, a kaptárakból egy méh sem jön elé. Ejnye mi is az ott? Méhesem közepe telé haladva látom, hogy a menőkét a méhek sűrűn lepik, egyik méh jön ki rajta, másik meg visszasiet lakába; — a zugás nem szűnt meg, most is éppen úgy zajongnak, mint tisztuláskor a többi. Megkoczogom a kaptárt s mi a felelet? az ismeretes hosszantartó zugás. Megpróbálom a szomszédját is megkoczogtatni, ez azonban a mint erőteljesen felzúg, suhog, néhány másodperc múlva el is hallgat, ez rendben van; de az előbbinél, bezzeg nem hallgatnak el, tehát a családban baj van, az anya lehullott, azt siratják.

Az idő előhaladt ma már szegény árván nem segíthetek, hanem majd holnap.

Valló János.

Irodalom.

— »*A szőlő helyes metszése*« című szakmunka második bővített és átdolgozott kiadása ez év február havában megjelent, jeligéje: »Szőlőt metszeni könnyű, de jól metszeni nehéz!« Az okszerű szőlőmetszést tárgyaló ezen hasznos könyv most már a második kiadásban bővítve Maurer János, ismert nevű borász és lapszerkesztő tollából ered. Az egyes metszési módokat rajzokban is bemutatja. Kinek szőlője van, annak nélkülözhetetlen segédeszköze, tanácsadója és kincses bányája ezen könyv. Egy forint előleges beküldése mellett bérmentesen küldi meg szerzője, Maurer János (Kassa, Maurer-udvar.)

== *Bacsokay Sámuel* csapi ev. ref. lelkész tagtársunk becses kis munkájából, a »Gyakorlati utmutatóból« a téli gazdasági előadások alkalmával való szétosztásra a nm. földművelésügyi miniszter 250 példányt rendelt meg. Gratulálunk igen tisztelt tagtársunk e megérdemelt szép sikeréhez.

Kneipp Ujság cím alatt havi folyóirat indult meg Budapesten. Ezen lap az Országos Magyar Kneipp-Egyesület könyve. Az igen tetszetős alakban kiállított mutatószám felette érdekesen van összeállítva. Ismerteti a Kneipp-gyógymód mibenlétét. Tárgyalja a most nagyon elterjedt nátha és influenza gyógyítását. Érdekes cikk van benne Petrovics Lászlótól, a melyben leírja azt, hogy miként lett ő Kneippistává. Egy rovatban a lap az előfizetőknek a Kneipp-féle gyógymódra vonatkozó minden kérdésben felvilágosításokkal szolgál, illetőleg tanácsokat ad az egyes betegségekben követendő mikénti eljárásra. Általában az egész lap tartalma igen tanulságos és hasznos mindenkire, mert okos tanácsokat ad arra nézve, hogy miként éljen az ember, ha egészséges akar lenni. Szerkeszti dr. Szalkay Gyula, az Orsz. Magy. Kneipp-Egyesület elnöke. Előfizetési ára negyedévre 1 frt. Megrendelhető a »Kneipp Ujság« Budapesten, X. ker. fűzér-utca 19 sz. a.

Szemle.

Mi az oka, hogy a méhészt. írók között oly nagy az eltérés ugy nézeteikben, mint gyakorlatukban? Kérdi valaki a *Gleanings in Bee-Cultur* 1898. 24-ik számában.

G. M. Doolittle a következőleg válaszol. Nem akarok más

méhészek helyett is szólni, de ismerem a méhészet elemi princípiumait s ez elég megtudnom azt, hogy ezek egyáltalán nem hasonlíthatók össze a matematika szabályaival. Kétszer kettő mindig négy, akárki szorozza, még az is közömbös, az év melyik szakában és miféle helyiségben végzi a számítást. Ezért a szorzásnak, de az összeadásnak stb. is mindig ugyanazok a szabályai. De ha ehhez hasonlóan akarunk valami szabályt alkalmazni a méhészetben, úgy találjuk, hogy a dolog nem megy és pedig azért nem, mert minden idény meghozza a maga változtatását, mindenik hely különbözik a többitől s egyetlen méhész sem akar a másik eszével gondolkozni. Pl. egy alkalommal, épen a hármész-szüret végeztével azt találtam, hogy egy családot sikerült a méhmenőkén át bebocsájtott királynővel meganyásítani, füstölvén 2—3 perczig a méheket az anya bebocsájtása után. Mivel 30—40 alkalommal is sikerült a művelet, mint szabályt állítottam fel, hogy bátran lehet anyásítani bármely időtájban. Hanem, a mikor a következő évben ugyanezt a szabályt alkalmazni akartam, a dolog nem ment s minden 4 anya közül 3 elpusztult. Ebben az időtájban különböző vidékekről többen fordultak hozzám azon kérdéssel: hogyan kell meganyásítani a méhcsaládokat? Mindeniknek az én biztos (?) módszeremet ajánlottam. Talán nem voltak olyan körülmények között, mint én voltam, mikor sikerrel alkalmaztam, vagy talán nem dolgoztak épen úgy, mint én, mert a hány anyával próbálták, mind elveszett. És mi volt az oka, hogy az én kérdezősködőim sikert nem arattak? s hogy én később úgy jártam? Egyszerűen az, hogy a feltételek nem voltak ugyanazok minden esetben. Látjuk tehát, hogy a méhészetben nem lehet oly szabályokat felállítani, melyeket bárhol oly szigorú pontossággal lehetne alkalmazni, mint a mathesis szabályait. Az egyetlen, a mit tehetünk, az, hogy *óvatosan* próbáljuk ki mások módszereit, megtudandó, mennyire felelnek meg a mi szükségleteinknek, mindig *elnézést, jóakaratot is gyakorolva*.

De nagy különbség van az emberekben is. Némelyek kísérleteik keresztülvitelében gondosak, mindent kritikával vizsgálják, a mint lépésről-lépésre haladnak s rendesen döntő eredményt érnek el már az első kísérletüknél, míg mások oly kevés gondal experimentálnak, hogy több évi kísérleteik eredménye is alig több

semminél. Természetesen a méhészeti értekezések gondos olvasója ezen hiányokban több értéket fog találni kellő megrostálás után. Nagyon gyakran szükséges alkalmazni a »jó könyv« ama tételét: »Mindenkit megvizsgáljatok és a mi jó, azt megtartsátok.« Mert bár sok nem tökéletes dolgot irnak is manapság a méhészet terén, de azért még se nélkülözném szívesen egy évig a méhészeti irodalmat 100 dollár (1 dollár=4'94 korona) kárpótlás mellett, mert jóformán mégis csak abból merítettem méhészeti ismereteimet.

= Németország méhészeti irodalmában most a vörösfonál a Lafranchi-Dickel-féle elmélet pro- és contra-vitái. Sajátságos módon a többi országok méhészei még a róla hozott értesítésekben is nagyon fukarok, a legtöbb még nem is szerzett tudomást róla. A nagyhirű olasz méhész, az olasz l'Apicoltore szerkesztője, De Rauschenfels is német lapban ír róla értekezést, saját lapjában legfőlebb arról panaszkodik, hogy Dickel olasz elődjéről Lafranchiról nem vesz tudomást s az elméletet tisztán a magáénak vallja. És ez természetes, mert a régi, jól megalapított véleménynyel és az állatországban a nemek keletkezéséről eddig vallott és bebizonyítottak vélt nézetekkel és tapasztalati tényekkel homlok egyenesen ellenkezik a Dickel felfogása. A megczáfolásához sok kísérlet, tehát sok idő is kell, mert ritka az oly megfigyelő és öntudatosan kísérletező méhész, ki tapasztalatai s megfigyelései naplójából tudna tényeket idézni ellene vagy mellette. Nagyon méltán hozza fel tehát Dickel ellen Ambrózy Béla báró úr: Ej, Ej, milyen gyors Dickel úr új elméletek kimondásában. A báró úr különben a Deutsche Bienenzeitungban hozott alapos cikkében saját feljegyzéseiből közöl adatot a termékenyítetlen petéből kikelt herék tökéletes szervezetét illetőleg. (Dickel tudvalevőleg munkásoktól és herét petéző anyáktól származó heréket abnormisoknak mondja, azaz tökéletlen ivaros egyéneknek!) Mikor még 1200—1400 méhcsaládot tartott, mindig volt 2—300 anyanevelője, melyeket tavasszal lakóhelyétől távol eső pusztán helyezett el, hol rablástól meg voltak védve s a termékenyítés is biztosan fajtisztán történt, mert a szomszéd pusztában sehol sem tartottak méheket. De meg az anyanevelőket márczius végé felé állította fel, a mikor nincsenek herék, tehát több herét fiasító családot küldött oda s április 20-ára már megtermékenyített anyaméhei voltak. Ezeket pedig szükségképen

a herét fiasító család nevelte herék termékenyítették meg teljes bizonyossággal, mert hiszen más családnál egyetlen here sem volt még. »A meg nem termékenyített anyaméhek és munkásoktól származó herék tehát ép oly termékenyítésre képesek egyének, mint a megtermékenyített anyától származottak.« 1876—1882-ig 9 ízben tett kísérletet Grand Miklós kontrolja mellett, hogy tiszta herelépre helyezett termékenyített anyát, a mely egy idei vonakodás után bepetézte s tömött munkás fiasítás jött létre. Hogy pedig egyes esetekben a herelépekből valósággal imitt-amott herék is kelnek ki, az még nem bizonyít a mellett, hogy az anyaméh minden petét megtermékenyít, sőt ellenkezől.g. sokkal valószínűbb, hogy belső ösztöntől indítatva rakott herepetét is. Ez az eset tehát még nem elég ok új elmélet felállítására. »Ha Dickel úr évek során át kísérletezett volna s gyűjtötte volna tapasztalatait, akkor nem tekintette volna az első kísérletet elmélete bizonyítékának.« A peték átrakása Reidenbach szerint történt, de kihordották. (Ez is egyik bizonyíték Dickel peteátrakási kísérlete kétséges voltának Ref.) Teljesen jogos Ambrózy báró úr azon ellenvetése is, hogy pontosabb kísérletekre van itt szükség, mint azok, melyeket ez irányban tettek Dickel és hívei, ha azt akarják, hogy »feltétlenül« hirtelt adjanak az új elméletnek.

⊙ *A hangyasavgőzök hatása* némely embernél, főleg az orr nyálkahártyáira oly erős, hogy folyton tüszentenek s folytonos nyálka elválasztásra ingerlik, úgy annyira, hogy az erős családokkal, épen a belőlük kiáramló erős hangyasav gőzök miatt nem tudnak dolgozni, ugyszintén a méhpavillonok rosszul szellőzött s hangyasav gőzökkel telített levegőjében sem. Az ilyen emberek aztán nem is szokják ezt meg. Nincs tehát számukra más méhészkedési mód, mint vagy jól szellőztetett pavillonokban dolgozni, vagy a mi még czélszerűbb, kaptáraikat a szabadban állítani fel. Jó szerencse, hogy ilyen emberek aránylag kevesen vannak, 1000 méhészre átlag 1—2 esik. (Valló J. Deutsche Bienenzeitung. 1898. No. 21-ben.)

□ A méhészet terjesztése a vasutasok között. Volt idő, midőn nálunk is a vasutasok méhészkedése érdekében a kereskedelmi miniszter több hasznos rendeletet bocsátott ki, de azok mintha feledésbe mentek volna! A L. Bz.-ban olvassuk, hogy az

osztrák vasuti miniszter egy kérvény alapján elrendelte, hogy mindenütt, hol a viszonyok alkalmasak, a vasuti öröknek mód és segítség nyujtassék, hogy méhészkedhessenek. Az indokok ezek voltak: némely üzletvezetőség ilynemű intézkedése a legjobb sikerrel járt, a méhészkedő vasutasok nemcsak anyagilag több-kevesebb haszonra tesznek szert; hanem a házához és szolgálatához való ragaszkodása fokozódik, sőt mivelődését is elősegíti. (L. Bz.)

Valló János.

Vegyések.

— Az erdélyi részekbe Kolozsvár központtal kinevezett hetedik kerületi méhészeti szaktanár Nagy János úr helyét elfoglalta, működését megkezdette. Nagy János úrral a méhészközönység kiváló szakertőt nyert. Irodalmi munkája is számos van. Nagyobb műve: A méhészet elemei.

Öszinte örömmel üdvözöljük azért körünkben s valamint biztositjuk, hogy minden a méhészet javát czélzó működésében segítségére leszünk, úgy kérjük, hogy nagy tudását, ismert nagy munkabírását használja fel azon fontos nemzeti czél érdekében, melynek most már nem csak ex professione, hanem ex offo is apostola, mert bizony épen a hetedik kerületben régóta érezzük a hiányát egy olyan szakertőnek, a milyennek Nagy János urat ismerjük. Épen azért adunk megelégedésünknek és örömünknek kifejezést, hogy e fontos helyre Nagy János úr neveztetett ki.

□ *Virágpor-hordás februárban.* Kolozsváron február 11 - 17-ig oly enyhe volt az időjárás, napközben 12--16° C. árnyékban, hogy több mezei virág kivirított. A méhek hatalmasan megtöltött kosárákkal jöttek haza. A haza hordott himpor vizsgálatából kiderült, hogy az erdei mogyorófa (*Corylus avellana*) és az égerfa (*Alnus glutinosa*) barkáiról gyűjtötték.

+ *Mi a szerkesztője egy méhészeti lapnak?* A Münchener Bienenzeitung 1898. No. 7-ben közölt magyar »nem vers, de igaz; nem igaz, de vers« adoma szerinti meghatározás értelmében:

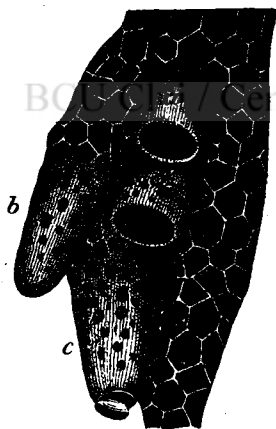
Egy mindig csodálatos türelmű, és mégis mindenben hibás, csak a legjobbat nyujtani akaró, mindenkinek igazat tenni akaró, mégis sokszor zavart okozó, a lángészt gyakran félteismerő, az ostobaságot elhárító, kéziratokkal elborított, versekkel »megáldott«

(?) vastagbőrűnek okvetien lenni kellő, soha el nem keseredő, nagyon kevesektől irigylett, de annál többektől megsajnálta Isten teremtése. No de talán elég is ennyi egy szuszra. (Ref.)

Anyabölcsők.

(Felelet a 2-ik sz. kérdésre).

Elsődlegesnek*) Primariusnak nevezik azokat az anyaházakat, melyeket rendszeren a rajzásra készülő család épít a lépnek alsó szabad szélein. Ezért rajbölcsőknek is nevezik őket. Nagyságuk: belső átmérő: 6.5—9.2 mm, mélysége 16—21 mm. Alakjuk tompa kúp, belől sima hengeresek, nem szögletesek, mint a here vagy munkás sejtek, s felületükön a dolgozó sejtek fokozatosan fogynak el, töviüktől a hegyük felé úgy, hogy csak mint diszitmény marad nyomuk. (l. 6. ábra). Mint nagy lefüggő makkok nyulnak le a lép szélekről.

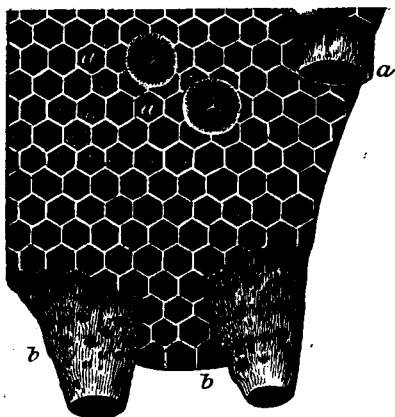

(6-ik ábra).

Elsődleges (primarius) anyabölcsők. *a*—*a* épülő félben, *b*, kiépítve és befödve, *c*, megnyitva az eltávozó anyaméhtől.

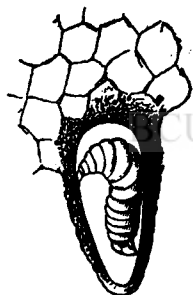
Másodlagos (secundär) anyabölcsőt akkor építenek a méhek mikor nincsenek az anyaváltozásra előkészülve s így kénytelenek a meglévő munkás fiasításból (vagy újabban Dickel szerint a herefiasításból!) magának anyát nevelni. Ilyenkor, ha a lépnek szélén álcza van, a környezetet a közfalig lerágnak s így építik fel az anyaházat, de a melynek feneke természetesen pyramisos marad. Ilyen esetben a bevégzett anyaház külsőleg nem különbözik az elsődleges anyabölcsőtől. Ha azonban csak bent a munkás sejtek között van megfelelő álcza, akkor az álczát tartalmazó munkássejt alatti 3 szomszédos sejt falait rágnak le fenékgig, valamint a kiválasztott álczát tartalmazó sejt falát is, hogy a megnagyobbított bölcst lefelé építhessék. (7-ik ábra).

*) Lásd Br. Ambrózy Béla: A Méh. 12. 13. lap. Sötér K. A Méh és világa I. rész. 654—659. lap.

(7-ik ábra.)

Másodlagos (szecundarius) vagy pótanya-bölcsők *a*—*a* megkezdve, *b*—*b* tovább építhettek.

(8-ik ábra).

Anyaház átmetszve, hogy benne a báhingét szövő anyaméh álcát látni lehessen.

A másodlagos anyabölcsők főképen tehát abban különböznek az elsődlegesektől, hogy fenekük megmarad pyramisosnak, s hogy rendszeren a lép szélétől beljebb vannak építve, alakjuk sem olyan tökéletes makk alak s rendszeren kisebbek is az elsődlegeseknél. Némelykor oly kicsinyek (ha t. i. nagyon idős álcza körül építik), hogy alig különbözik a jól ki-domborodó herebölcsőtől. Érdekes, hogy az anyabölcsők anyaga sohasem friss fehér

viasz, hanem minél régibb viasz anyagból készül. A kétféle bölcső tehát, amint keletkezésükből is kivehető, lényegesen nem különbözik egymástól, csupán az előállításban gyökeredik a különbség.

Cserép anyaháznak**) szokták nevezni azokat a makk kupakjához hasonló alaku megkezdett, de soha be nem fejezett s be nem petézett. üres anyaházakat, melyeket legjobban anyátlan családban lehet látni, de előfordulnak másutt is. A lépeken szét szórtan építik őket.

* * *

Feleletek.

2. kérdés. A dúcokaptárak és egyes kaptárak előnyei és hátrányai egymással szemben a következők. Az egyes kaptár könnyen szállítható, az egyes családok helyzetileg egymással könnyen felcserélhetők (pl. gyöngye család felsegélése céljából). De viszont az

**) Erre az elnevezésre vonatkozólag érdekes volna megtudni, hogy vajjon másfelé is ily értelemben használják. Kérjük ezért olvasóinkat, sziveskedjenek ez irányban is becses tudósításaikkal lapunkat felkeresni.

A szerk.

időjárás viszontagságainak jobban ki van téve (ha nincs jól készült méhes szinben). A teelés kevésbé biztos az egyes kaptárban, mert a hideg minden oldalról egyformán éri. A dúczkaptárak, főleg ha 6—9—12 van együtt, szilárdabb alkotmány, nem lopható oly könnyen el, a teelés könnyebb és biztosabb, mert a családok csak egyszerű válaszfalakkal vannak elkülönítve, melyeken át a meleg átsugárzik, az időjárás változásának jobban ellent áll. De viszont nehezen szállítható s ha a családokat akarjuk egyik helyről másikra vinni, az összes építményt ki kell szedni s úgy átrakni. Valóságos előnye tehát a dúczkaptárnak csak a jobb tetelés. W. J.

Egyesületi élet.

Egyletünk évi rendes közgyűlése január hó 29-én d. u. volt. Gámán Zsigmond igazgató alelnök üdvözli a szép számban megjelent tagokat, a gyűlést megnyitja s kéri a főtitkárt, hogy olvassa föl az 1898. évi egyleti életről szóló jelentését. A jelentést főbb vonásaiban itt közöljük.

Mélyen tisztelt Közgyűlés!

..... Az 1897. évben történt nagy változás, átalakulás Egyletünk életében a legjobb eredménnyel szilárdult meg s vált áldást hozóvá Egyletünkre. Küzdelemben azért ez az év sem volt szegény, mert minden külső segély nélkül, sőt jogos igényei megcsorbitásával, teljesen a maga erejére utalva, tartotta fenn magát egyletünk, a mi különben egyletünk történetében nem újság, de azon körülmény, hogy majdnem adósság nélkül zártuk le évi háztartásunkat s e mellett a méhészetet egy új élet- és tetterős körrel és könyvtárunkat tekintélyes módon gyarapítottuk, bizonyítja, hogy Egyletünk fokozatosan halad kitűzött magasztos célja felé s vissza nem hanyatlott, habár ez évben a választmány igen tisztelt tagjai az eddigi szokásos támogatásban, fájdalom, egyletünket működésében nem részesítették.

Miután a congressus előkészítő bizottsága csak júniusban tudatta a congressus megtartását, Egyletünk minden erejével oda hatott, hogy mintsem egy ilyen hevenyészett congressus tartassék, melyre a közönség absolute nem volt előkészítve, inkább maradjon el — a congressus sikerének érdekében — 1899-re. Ez megtörtént.

Önként következik tehát, hogy a kiállítás szintén ez évben lenne megtartandó, a mennyiben ennek megtartását a mélyen tisztelt közgyűlés elhatározná s a végrehajtással a választmányt bízná meg.

Felolvasást, illetőleg előadásokat Dr. Bálint Sándor és Wieder József tagtárs tartott, sajnos, csekély számu hallgatóság előtt.

A »Méhészeti Közlöny« Dr. Bálint Sándor tagtársunk szerkesztésében is niveaun maradt s nyugodt lélekkel constatálhatjuk, hogy összes belföldi méhész lapjaink között első helyen áll. A szemle rovat, mely angol, francia, olasz és német lapokból közöl rövid szemléket, a magyar méhész hirlap irodalomban ilyen minőségben egyedül áll.

Abban elvitázhatlanul Dr. Bálint Sándor szerkesztő tagtársunké az érdem, hogy lapunk illusztrált lappá változott.

Meg vagyok gőzödvé, hogy a mélyen t. közgyűlés érzelmét tolmácsolom, midőn tisztelt szerkesztő tagtársunknak a nemes czél érdekében tett áldozatáért hálás köszönetet mondok.

A méhészeti köztelepen a pavillon elodázhatlan javítást igényelt s az összes méhcsaládokat onnan a javítás tartamára el kellett távolítani. Csiki J. János alapító tagtársunk örömmel ajánlkozott nemcsak az elszállítás nehéz és tárasztó munkájára, hanem arra is, hogy a családokat az egész nyáron át az ő szokott gondos kezelésében részesíti s az összes termelést az egyletnek átengedi.

Fogadja Csiki tagtárs úr önzetlen, de fáradságos munkájáért e helyről is egyletünk hálás köszönetét.

Könyvtárunk, melyet alig pár évvel ezelőtt alapítottunk meg. könyvtárnokunk Dr. Bálint Sándor tagtársunk buzgó és odaadó tevékenységéből meglepően gyarapodott, így a lefolyt évben 16 kötet méhészeti, 3 kötet gazdasági folyóirattal s 21 kötet és füzet könyvvel. Mindezért könyvtárnok tagtársunknak köszönetet mondunk.

A Kossuth méhészeti irodalmi alap, melyet egyik valóban buzgó és önzetlen tagtársunk névtelenül alapított meg, 85 frt 38 krra szaporodott s a Kereskedelmi Banknál van gyümölcsöztetés czéljából letéve.

Pénztárunk 1581 frt 95 kr. m. évi bevétellel szemben 1557 frt 14 kr. kiadást, végeredményében pedig 24 frt 81 kr. pénztári

maradványt mutat, mint az a pénztárvizsgáló bizottság jelentéséből kitűnik.

Irodalmi vállalatunk A Méh és Világa czimen megjelent Sötér-féle mű I. és II. kötete, mely összesen 1999 példányban nyomtatott.

Összes költségünk a műre	4275	frt	41	kr.,
1422 példányért befolyt	4266	frt	87	kr.,
pénztárhiány deficit	8	frt	54	kr.,

mely összeggel szemben még 485 példány felett rendelkezünk.

Igaz ugyan, hogy az 1894. évi október hó 28-án tartott rendkívüli közgyűlés határozata folytán ezen mű Sötér Kálmán és az Erdélyrészi Méhészegylet tulajdona, mindemellett azonban az egylet e kiadványával anyagi veszteséget nem szenvedett.

Köszönhetjük az eredményt Br. Bánffy Ernő tiszteletbeli elnök és Br. Jósika Gábor elnök úrak ő méltóságainak, hogy magas pártfogásaikkal említett műből 1000 példányt a méhészet terjesztése céljából a magas kormány megvásárolt.

Fogadják a méltóságos elnök urak egyletünköt a nemes cél érdekében tett kegyes fáradozásaiért örökké tartó hálás köszönetünket!

A magas kormány részéről ez évben egyletünk segélyben nem részesült s azon kérésünknek, hogy lapunkból a magas miniszterium a méhészet terjesztése céljából egy bizonyos mennyiségre előfizessen, kiosztván azokat a földmivelő és népiskoláknak, fájdalom, fogamatja nem volt.

Ez évben Luby Géza országgy. képviselő és Bacskai Sámuel körü elnök és tiszteletbeli tagjainknak köszönhetjük, hogy a méhészet Szatmár megyében kedvező talajra talált.

Fehér-Gyarmaton augusztus hó 28-án alakult a Fehérgyarmati méhészkör 35 új taggal.

Fogadják a kezdeményező urak fáradságos munkájokért őszinte hálás köszönetünket

A történeti hűségnek tartozom azzal, hogy a mi szeretve tisztelt alelnökünkötől Gámán Zsigmond úrról is megemlékezzek, ki bokros teendői mellett is mindig készséges odaadással vezette egyletünket a maga nemes célja felé. Fogadja nemes munkásságáért hálás köszönetünket.

Számos méhészkörünk közül ki kell emelnünk a Csap és vidéke, a nagy-kanizsai és szamosújvári köröket, mint a melyeknek elnökei és titkárai részletes jelentéseiket beküldötték, melyekből örömmel konstatáljuk, hogy a méhészet fejlesztésére és terjesztésére irányuló munkásságunk az illető helyeken ügybuzgó apostolokra találtak.

Nem zárhatom le évi jelentésünket a nélkül, hogy az E. G. E.-nek ne mondjak őszinte köszönetet mindnyájunk nevében azért, hogy gyűléseink és könyvtárunk részére minden díj nélkül ez évben is kegyes volt helyiséget adni.

Nyílt levél

a méhszurás ellenszere iránt érdeklődőkhöz.

Miután a f. év január havi számban megjelent, a méhszurás elleni szer cz. közleményemre hivatkozva többen tettek nállam megrendelést, a szernek és pedig többnyire utánvételi küldése iránt. Ezen tisztelt Méhésztársaimnak, valamint általában a többi érdeklődőknek értésére adom, hogy én a postai szállításoknak a legolcsóbb módját fogom felhasználni, mely abból áll, hogy a kívánt adagokat, mind értéknélküli mustrát szállítandom, — W. J. pecsét alatt.

Eként a postai portó csak 5 krba kerül.

A szer tehát csomagoló és postaportóval 35 krért megszerzhető.

A midőn a tisztelt méhésztársaimat a szállítás ezen módjára figyelmessé tenném, azt megkönnyitem és egyszerűsitem még azzal, hogy a 35 kr. készpénz helyett, annak megfelelő posta vagy okmány bélyeget is elfogadok. Mindenek előtt a megrendelést kérem méltóztassanak előzetesen egy levelezőlapon megtenni, mert a szert nagyobb mennyiségben készletbe nem tartom, a mennyiséget csak a megrendelések arányához állítom elő, ezt azért kérem, mert előállítására legalább 2 hét szükséges, hogy hatása meg legyen, ennyi időn át kell érlelni. Becses nevüket, lakhely, u. posta és az utca, esetleg házsámot tisztán olvashatólag megírni.

Egy alkalommal, avagy 2 hét mulva a 35 krt egy zárt levelezőlapban megküldeni, ennek folytán a kívánt adagokat becses czimükre szállítani fogom.

Ha valaki mégis utánvétellel kívánja, határozott kifejezésére s kívánságához képest, így is megküldöm.

A szer biztos hatásáért jót állok, mert kiprobált dolog, nincs szükségem külön ajánlatokra, bizonyítványokra, mert nem akarok vele üzetet csinálni. De azt akarom, hogy azt mások is használják. Azt akarom, hogy a méhészetet a védekezéssel megkönnyítsem, megkedveltessem, mert hányan vannak a kik szeretnének vele megbarátkozni, de éppen a méhszurás tartja őket vissza; s hányan vannak olyan állásban, hogy éppen e miatt nem bánhatnak el méheikkel úgy, a hogy kellene. Mert egy pap, tanító, s más hivatalnok hogyan mennyen hivatalát végezni eltorzított arczal!

Megvagyok győződve, hogy a ki egyszer vele kísérletet tett, azt nélkülözni többé nem fogja. Azért kérem a tisztelt. megrendelőimet, hogy méltóztassanak a vele ért sikert avagy ellenkezőjét a lapokba nyilvánítani, valamint engem magán uton értesíteni.

Kaposvárott, febr. 4. 1899.

Kiváló tisztelettel:

Wimmer János,

ügyvéd, ny. tkönyvvezető.

Szerkesztői izenetek. K. S. úrnak Hódmező-Vásárhely. Lapunk közelebbi száma egyikében részletes leírást fogunk hozni a rendszeres mézbor készülésre. Ajánljuk különben Br. Ambrózy Béla: *A Méh*-ben adott részletes utasításokat, melyeket egyik kiváló veterán méhészünk kiprobált s igen jóknak talált. Addig is ide igtatunk egy Kanitz-téle recipét (Kneipp-félét l. M. K. 99. VI. vegyes rovatában) Ribiszke (veresszólló) bor. 3 liter vízben 1 liter méz $\frac{3}{4}$ óráig főzve gondosan habozandó. Kihülése után ugyanannyi sajtolt veresszólló nedvet adunk hozzá, mint a mennyi mézet vettünk. A hordót nem töltjük egészen tele s rögtön pinczébe visszük. Az erjedés csakhamar bekövetkezik. A dugót eleinte csak lazán tesszük helyre (nem árt bugyogtatót alkalmazni). 14 nap mulva erősen be lehet dugni. $\frac{1}{2}$ év mulva érett s palaczkozható. Ily módon természetesen cseresznyéből stb. is készíthetünk bort. Mézes sütemények készítésére legjobb könyv melyet ismerünk: Antonie Ravenegg: Die erprobte Honig-Köchin 50 kr, Wien; W. Frich könyvárusnál rendelhető meg. — **Sz. M. úrnak Baróth.** A czimeket köszönjük, a mutatványszámokat elküldöttük. — **Kezdő méhész.** A felelet: Anyabölcső cz. cikkünkben van. — **B. B. úrnak Ó.-Bocso.** A lapot Szt.-Tamásra küldöttük volt a tavalyi értesítés szerint s vissza jöttek ezért nem kapta meg. Most mindkét számot elkül-

döttük Ö.-Becsére. — **Szv. János tanító úrnak Rahonca.** Ugyan kérem, hogy lehet ön tanító, ha azt kérdi: »Mi célja is van hát annak a méhészetnek?« Már mint melyik méhészetnek? Mert ha annak a méhészetnek, Magyarország Méhész-Egyesületei kultiválnak, nem ismeri a célját és hasznát, igazán és őszintén sajnáljuk önt, mint néptanítót, de mégse érezünk arra kötelezettséget, hogy azt önnek megmagyarázzuk. Fogadja őszinte részvétünk kifejezését. — **Klv. Gyula úrnak Hadad.** Czimekért fogadja köszönetünket. A mutatvány-számok elmentek. — **P. J. úrnak Hódmező-Vásárhely.** A czimeket köszönjük. Levél ment. — **V. F. úrnak Pozsony-Ligetfalu.** Elintéztük. Levelet küldünk. — **B. B. úrnak Lőcs.** Az alapszabályokat elküldöttük. Kérdése erre a számra későn jött. A jövő számban közöljük. A czimekért fogadja köszönetünket. A lapokat elküldöttük. — **B. I. úrnak Munkács.** A hiányzó számokat megküldjük. A név-kijavítást beigtattuk. — **K. J. urnak Budapest.** A kongressussal ez ideig sehogy sem állunk. Szegeden az Országos Gazdasági-Egylet az 1899. év szeptemberében ott tartandó országos mezőgazdasági kiállítás alkalmával, mint hozzánk beküldött értesítése tudatja, szándékozik méhészeti kongressust is rendezni. Hogy ezért Kolozsvárot is lesz-e arról még semminemű értesítést sem kaptunk az előkészítő bizottságtól.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Taralom: Teendők a méhesben április hóban. *Wieder József.* — A magyar méhészeti vándortanítói intézmény története, szervezete, működése és eredménye. *Valló János.* — A méhek vásárlásáról. *Kühne Ferenc.* — Ez évi méhészkedésünk kezdete *Valló János.* — Irodalom — Szemle. — Vegyesek. — Anyabölcsők. — Feleletek. — Egyesületi élet. — Nyílt levél. *Wimmer János.*

Felelős szerkesztő: **Dr. Bálint Sándor.**

Albert Balázs és fia Csik-Szereda.

Szállít száraz anyagból készült, duplafalu 30 keretes **Bodor-féle méhköpüt**, 40 m/m-es töltéssel, 2 frt 50 krétt helytt **Csik-Szereda.**

Műlépet, felelősség mellett, tiszta viaszból 1 kg. 2 frt 20 kr., láda, szállító levél 26 kr., de már 4 klgramm vételnél bérmentve 8 frt 80 kr., azaz 8 frt 80 kr.

1-x

Megrendeléseknél kérjük a Méhészeti Közlönyre hivatkozní.

Apró hirdetések.

E rovatban az erdélyrészi méhészegylet tagjai 2 sorig ingyen hirdethetnek; ezen felül minden félhasábos petit sor 4 kr. A kik nem tagjai a méhész egyletnek, soronként 8 krt fizetnek.

VASÁROL.

Csurgatott és pergetett mézet

Lerner Vilmos, Gyöngyös. Minta küldendő.

Keresek egy nős végzett vinczellért, ki a méhészet, szőlémivelés, gyümölcs-fatenyésztés és konyhakertészetben jártas. Ajánlkozások Schilling Ottó kir. közjegyzőhöz Szamosujvárt, küldendők.

ELAD.

Tiszta méhviaszból műlépel Fatter Péter adóhivatalnok. Kolozsvár, külmagyar-utca 54. Egy kgr. 2 frt 50 kr. 5 kgr. vételnél bérmentve.

30 méhesaládot

Bodor-féle kaptárban, á 7 frt, elad Ács Lajos Felvinczen.

Pergetett mézet

Szabó László Vésztőn, (Békésmege) ára 45 kr. kilónként.

12 mm. pergetett mézet á 45 frt. Kivánatra mintát küld Frenner István Óbecsén.

Méh-családokat

Bodor-féle kaptárban Barabás Sándor, Brassó.

Pergetett mézet

Nagy János, Bonyha, kilója 50 kr.

100 méhesaládot

Pinkert József, Béga-Szentgyörgyön és pergetett mézet kilomázsánként 46 frt.

Dzierzon-kaptárokat

Ködmön Gábor, Karczagon. Ára darabonként 3 frt,

Használt de jó állapotban lévő Bodor-kaptárokat

darabonként 1 frtért.

Tóth Tamás Kolozsvárt, (K.-Magyar-utca 14. sz.)

8 métermázsa pergetett mézet 45 frtjával

Balogh Gergely, Hódmező-Vásárhely Bocskay-utca.

Méz-pergetőt, méztartó bádog edényt

jutányos árban Zeiler Géza bádogos, Kolozsvárt (Mátyás király-utca 4.) Ugyanő elvállal **mindennemű bádogos munkát. Javításokat** jutányos áron, pontosan teljesít. — Árjegyzéket kívánatra küld bérmentve

Az első és legnagyobb felsőkrainai kereskedelmi méhtelep az

AMBROZITČ M.-é.

Posta: **Moistrana**. Vasuti állomás és telegraphhivatal:
Leigenfeld Krainában (Ausztria).

Kitüntetések.

1873. Világkiáll. Bécs. Elism. oklevél. — 1873. Simmering Bécs mellett. Ezüst áll. érem. — 1875. Paris, ezüst érdem érem. — 1874. Bréma, III. díj 50 birod. márkával — 1874. Magyar-Óvár, arany elism. okl. — 1874. Halle a. s. okl. — 1874. Florencz, dicséző okl. — 1875. Magy.-Lippa, arany elismerő okl. — 1875. Köln, a Rh. érdem érem — 1875. Mödling, ezüst diszokl. — 1875. Strassburg, díszoklevél és pénzjutalom — 1873., 1875. cs. és kir. gazdasági egylet Laibachban, díszoklevél. — 1877. Linz, diszokl. — 1879. Prága, ezüst érem. — 1880. Köln, a Rh. állami érem. — 1880. Böhme-Leipa, elism. okl. — 1880. Páris, diszokl. — 1881. Erfurt, diszokl. — 1881. Steyer, elismerő okl. — 1882. Budapest, elismerő okl. — 1882. Bécs-Újhely, tiszteletdíj és diszokl. — 1881. Bécs, ezüst áll. érem. — 1883. Páris, diszokl. — 1883. Frankfurt, a M. 35 birodalmi márka. — 1883. Hamburg, 100 birod. márka — 1883. Prága, érdem érem — 1883. Linz, ezüst díszérem. — 1883. Laibach, ezüst áll. érem — 1884. Zürich, diszokl. — 1884. Rakowitz, érdem érem. — 1884. Amsterdam, kiáll. érem és 25 frt. — 1884. Wels, ezüst áll. érem. — 1884. Kreuzburg, O. S. ezüst érem — 1884. Budweiss, arany kiáll. érem és pénzjut. — 1885. Kaaden, ezüst érdem érem. — 1885. Budapest, érdem érem. — 1885. Liegnitz, áll. érem. — 1886. 1886. Troppau, 70 frank és 2 diszokl. — 1886. Wels, ezüst érem. — Bécs, 3 arany. — 1887. Stuttgart, ezüst áll. érem, 1 okl. és 1 diszokl. — 1888. Brestau, tiszteletb. elismerés. — 1888. Brüssel, Vermail-érem, bronzérem és 10 frank. — 1888. Krems, ezüst érem és ezüst díj. — 1888. Buchweiler diszokl. — 1888. Laibach, ezüst áll. érem. — 1889. Regensburg, ezüst áll. érem, 40 birod. márka, 2 okl. — 1889. Eszék, érdem érem. — 1889. Páris világkiáll. ezüst érem. — 1890. Graz, ezüst kiáll. érem, 5 ezüst frt és 1 elism. okl. — 1890. Bécs, ezüst kiáll. érem. — 1891. Zágráb, kiáll. érem. — 1891. Görz, elism. okl. — 1891. Karlsruhe egyesületi érem, 1 okl., 20 márka — 1891. Lübeck, ezüst áll. érem, 1 kiáll. érem és 20 márka. — 1892. Turin. 2 ezüst érem. — 1892. Budapest, 2 áll. érem és 1 okl. — 1892. Philippopolis ezüst áll. érem és 1 okl. — 1893. Heidelberg, ezüst áll. érem, 1 kiáll. érem, 1 okl. — 1893. Kiel, ezüst egyesületi érem. — 1894. Enzheim, diszokl. — 1894. Bécs, 2 ezüst áll. érem, 1 ezüst, 1 bronz díszérem a bécsi méhésztársaságtól és 1 okl. — 1895. Leipzig, 1 ezüst, 1 arany érem — 1895. Görlitz, ezüst áll. érem. — 1895. Posen, ezüst Vilmos császár érem és diszokl. — 1896. Reichenberg 1 arany és 1 bronzérem. — 1896. Gross-Strehlitz ezüst érem és tiszteletdíj. — 1897. Böhme-Skalitz, elism. okl. — 1897. Tetschen, egyesületi érem. — 1897. Wiesbaden, ezüst osztr. érem és ezüst egyesületi érem oklevéllel. — 1897. Inste.nburg, porosz áll. érem elism. oklevéllel — 1898. Böhme-Leipa diszokl. — 1898. Greifenberg ezüst érdem érem. — 1898. Dorndorf, ezüst egyesületi érem. — 1898. Salzburg ezüst áll. érem és ezüst egyesületi érem. — 1898. jubileumi kiáll. Bécsben, 2 jubileumi érem,

Árjegyzék 1899-re.

I. Krainai méhek.

Lit	A alatti anyák anyásító ládác- kákban küldetnek szét, rajokkal stb. az anyák nem küldetnek anyakalitban, mert a szabadon bocsájtottak jobban találják ma- gukat s biztosabban érkeznek rendeltetési helyükre. Ha azonban a lit. B vagy C alatti anyákat anyakalitban kívánják, a kalitka ingyen adatik	Márcz. és ápril		Május		Junius		Julius és Aug.		Szept és Okt	
		Frt	Mrk.	Frt	Mrk.	Frt	Mrk.	Frt	Mrk.	Frt	Mrk.
A.	<i>Anyá, termékeuyített, kiséző</i> méhekkal. franco	3 ¹ / ₂	7 3	6	2 ¹ / ₂	5	2	4	1 ¹ / ₂	3	
B.	<i>Raj, termékeny anyával, a</i> méhek tiszta súlya 500 gr. (1 font) franco	5	10 4 ¹ / ₂	9	4	8	3 ¹ / ₂	7	3	6	
C.	<i>Raj, termékeny anyával, a</i> méhek tiszta súlya 1 kilón felül (2 font), frankó	—	—	5 ¹ / ₂	11	5	10	1 ¹ / ₂	9	4	8
D.	<i>Raj, termékeny anyával, tet-</i> szés szerinti méretű 7 kereten (1. szállítási feltételek 7.) úti eleséggel etc. franco	—	—	6 ¹ / ₂	13	6	12	5 ¹ / ₂	11	5	10
E.	<i>Anyatörzs, termékeny anyá-</i> val, átlakolva kitelelt kaptárból, tetszés szerinti 7 kereten (1. szállít. felt. 7.) fiasítás, úti éle- lem, etc fizetetlen	7 ¹ / ₂	15	7 ¹ / ₂	15	—	—	—	—	—	—
F.	<i>Ambrozic-féle fekvő kaptár,</i> 3 oldalról nyíló 17 német nor- malis kerettel, ablakkeret épít- mény, fiasítás, méz stb. fize- tetlen	9	18	9	18	—	—	—	—	8	16
G.	<i>Original kaptár (paraszt fekvő</i> kaptár), építmény, fiasítás, méz, melytől tavaszszaj 2-3 raj várható, fizetetlen	6 ¹ / ₂	13	6 ¹ / ₂	13	—	—	—	—	6	12

Szállítási feltételek.

1. Az **A.**, **B.**, **C.** és **D.** alatti családok Ausztria-Magyarországba, Németországba (Svájcba és Luxemburgba) franco küldetnek.

2. A csomagolási költségek az árukba már be vannak számítva.

3. A megrendelés határozottnak tekintetik, ha az érték a megrendeléssel franco küldetik be. Az Osztrák-Magyar monarchiára a fl(orin) jeggyel jelzett árak, Németországra a „Márka“-val jelzettek érvényesek

4. Minden méhküldeményt megelőzőleg 24 órával értesítő levél és útasítás küldetik.

5. Életben való megérkezésért kezeséget vállalok az Ausztria-Magyarországba és Németországba küldött csomagoknál s kárpótlást nyujtok, ha az elpusztult anyaméh levélben, a tönkre ment család pedig postacsomagban, megérkezésük után legkésőbb 24 órával, franco küldetnek vissza. Az elhalt királynőért másikat küldök. Az elpusztult népért csak abban az esetben küldök mást ha legalább 250 gr. (1/2 font) hullott el és franco küldik vissza Leesett vagy összetört lépépitműyért kárpótlást nem nyujtok.

6. Méhküldeményeket illető reklamációk csak ha 24 órával megérkezésük után tétettek, lesznek figyelembe véve.

7. A normalistól eltérő méretű keretek csak akkor számíttatnak magasabb árban, ha 24 ct-nél magasabbak és szélesebbek. Ha nagyobb keretek kívántatnak megegyezés szerint történik a ráfizetés

8. A viaszépitmény **D**-nél oly hosszú (magas), mint az eredeti köpükben (**G**), épügy **E**-nél; azonban **E**-nél lehet hosszabb (magasabb) építmény az idő és körülmények szerint valamint a tavaszi időjárás szerint.

9. Ha az **A, B, C, D, E, F,** és **G** alattiakból 10 darabot rendelnek meg együtt gratis adok.

10. Tisztán olvasható czímet és aláírást kérek s értesítést arról, hogy az **E, F, G** alattiak póstán, vagy vasúton küldessenek-e?

☞ Méhtelegemen tetén át mindig nagyszámú méhcsalád van, s ily módon minden megrendelést gyorsan s a legkedvezőbbben intézhetek el.

Meg kell jegyeznem, hogy méhtelegem hideg hegyvidéken alig 1 1/2 mértföldnyire fekszik a 9036 láb vagyis 2865 méter magas Triglan-tól, melynek méhtelegem felé fordított északnyugati oldalai, a mi vidékünkben Moistrana-Lengenfeld állandóan jégmezőkkel (gleeser) vannak borítva, holott ezenkívül, egész Krajnában nincsenek valódi jégmezők Jóllehet a jégmezők nem nyujtanak a méheknek nektárt, ee az is bizonyos, hogy a hideg hegyi vidéken tenyészített méhek a hideg iránt edzettebbek, mint a meleg égaljallattiak. Méheket többnyire hegységi völgyekből veszek s arra különös gondot fordítok, hogy hacsak lehetséges jó családokat szerezzek be, hogy tisztelt vevőimet kiszolgálhassam.

Az igen tisztelt közönség meglegedését nemcsak a beküldött számos elismerés bizonyítja, melyekből eddig mintegy 800-at nyomattam ki, hanem üzleti könyveim adatai is, melyek szerint az utolsó 12 évben $\times 23,945$ méhcsaládot küldöttem el Ausztria-Magyarországba, Németországba, Finországba, Oroszországba, Bulgáriába. Törökországba, Amerikába stb küldöttem el. Kereskedelmi méhtelegemet tehát jó lélekkel ajánlhatom mindenkinek.

II. Műlépek.

Szavatolt tiszta méhviaszból.

— Mintát kérésre ingyen és bérmentve küldök. —

— 1 kilogr. 2 frt 25 kr. = 4 Márk 50 Pfennig. —

Egy postacsomag műlép 3 1/2 kiló súlyban Ausztria-Magyarországba és Németországba bérmentve küldetik. A csomagolás díja már bele van számítva.

A műlépek hosszvát és szélességét centiméterekben kérem pontosan megírni.

Útasítás a műlépek felragasztására minden csomaghoz mellékelve van.

☞ Kérem az én világhírű felső-krajnai kereskedelmi méhtelegemet ne tessék más hasonló nevű czégekkel össze téveszteni. Minden tőlem rendelt méhcsalád, műlép stb. a törvény oltalma alatt álló védjeggyemmel van ellátva. ☞

Ambrozic Michael.

HORVÁTHY GYULA

kereskedelmi méhészetének

árjegyzék-kivonata.

1. Országos egyleti kaptár 1 család számára 30 kerettel, ablakráma- val, fedő és röpdeszékával 25 mm. vastag deszkából tartósan befestve	3	frt -- kr.
2. Ugyanaz, főszerelve, bélelésre alkalmas, festetlenül	2	" 60 "
3. Ugyanaz melegen béelve és befestve	3	" 80 "
4. Ugyanaz 3 család számára 90 kerettel, béelve és festve	8	" 50 "
5. Liebner rendszerű kaptárak a fenti árakban.		
6. Sötér-féle kaptár 27 kerettel, 2 ablak rámaival és röpdeszékával, melegen béelve és festve	4	" — "
7. Ugyanaz 3 családra való	9	" — "
8. Szalma kasok (kúpkas) erős fonás	—	" 45 "
9. Anyanevelő 1 család számára 5 egyleti kerettel	1	" 20 "
10. Ugyanaz 4 család számára	4	" — "
11. Hannemann-féle anyarács 1 □ m.	2	" — "
12. " " 1/2 □ m.	1	" — "
13. " " 1/3 □ m.	—	" 60 "
14. " " mézür nagyságban 25 × 33	—	" 35 "
15. Keretgép aczélrugóval	1	" 10 "
16. Keretmetsző láda	—	" 90 "
17. Keretfogó aczélrugóval	—	" 70 "
18. Keretbak egyszerű	1	" 20 "
19. Keretbak összehajtható	2	" — "
20. Keretléczek 904 m. hosszú 25 mm. széles 6 mm. vastag 100 drb. ékeken gyalulva	1	" — "
21. Ugyanaz egyleti méretre fölvágva	1	" 15 "
22. Viaszkezetléc	—	" 18 "
23. Mülép 1 kiló, természetes viaszból	2	" 30 "
24. Mülépprés egyleti mézet 17 × 23 Rietsche-féle	7	" — "
25. Mülépragasztó deszka	—	" 20 "
26. Kaptár horog	—	" 25 "
27. Sejtnyitókés	1	" — "
28. Méhészsapka sodronyszövetből	—	" 79 "
29. Füstölőgép (Smokker) védőköpennyel	1	" 50 "
30. „Apisol“ kitűnő szer méh szurás ellen, csillapítja a fájdalmat és nem keletkezik daganat, 1 üveg	—	" 50 "

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

ALAPITTATOTT 1883.

TELEPHON 104.

Gíró-számla az osztrák-magyar banknál.

ASZFALT- és CEMENT-IPARVÁLLALAT

POLLÁK SAMU

KOLOZSVÁRT,

Kőfalsori Szappan-utczá 4. szám, saját ház.

Elvállal jótállás és legutányosabb árak mellett: nedves lakások, pinczehelyiségek stb. gyökeres szárazzá tételét, új építkezéseknél az alapfalaknak aszfaltréteggel bevonását Továbbá kapubejáratok, folyosók, terasseok stb.-nek a legjobb minőségű természetes aszfalttal való burkolását.

Állandóan készít: sima cement és mozalk-lapokat, cs. és kir. szab. hornyolt cement-fedél lapokat, különféle szín és nagyságban, továbbá legujabb dísz berakott mintájú sajtolt cementlapokat, melyeknek színmintája 200,000 kilogr. nyomás alatt lesz a cementrétegbe sajtoltva, azért elpusztíthatatlan tartósságu és a legváltozatosabb modern színekben, anyag és keramitutánzatban olcsón előállítható, továbbá Zisseler rendszerű szabadalmazott sodrony-befűtő betoncsöveket csatornázás és átereszekhez, nemkülönben szabadalmazott teljesen tűzbiztos gypstáblákat beton-fedlapok, lábazati lemezek, lépcsőfokok és jászlakat stb. stb.

Ajánlkozik: járdák, szökőkutak és más betonirozások, valamint granitto-terazzo készítésére.

Raktáron tart: TŰZMENTES ASZFALT-TETŐPÉP, aszfalt elszigetelő-lemez, színes aszfaltmáz, carbolineum és mikotánatont (gomba-irtásra). Portland- és román-cementet vaggonszámra és mázsánsként. Elfogad megrendeléseket: aszfalt-tetőpép és facement-befedések, Mettlachi lapok, díszes faburkolatok (tucko-Lustro- és Stuckmarmór) cs. és kir. szab. saját módszerű aszfalt-parquette-ára, valamint minden e 3—12 szakba tartozó munkálatokra.

Költségvetés ingyen és bérmentve.

Megrendeléseknél kérjük a Méhészeti Közlönyre hivatkozni.

Előfizetési felhívás.

1-x

A „SZŐLŐ HELYES METSZÉSE“

ezimű munkának 2-dik átdolgozott és bővített kiadására, mely a szőlők metszését tárgyalja.

Írta: **Maurer János**, a „Szőlészeti és Borászati Lap“ szerkesztő-kiadója.

A könyv február havában fog megjelenni, számos — a szöveg közé — nyomtatott ábrával.

Ára 1 frt.

Jelige: Szőlőt metszeni könnyű.
De jól metszeni nehéz.

Az előfizetési ár a szerző czimére: **Maurer János Kassa, Maurer-udvar** küldendő.

A ki öt példányt rendel meg, hat példányt kap

Méhészeti eszközök és műlép

egyetlen raktára Kolozsvárt 3—12

SZEGEDI ZOLTÁN

vaskereskedésében,

(Hid-utca, posta mellett.)

Továbbá rúdvas, vasárú, épület- és butorvasalások, szerszámok, konyhaberendezési és háztartási cikkek, valamint gazdasági eszközök raktára. Jutányos árak!!

Megrendeléseknél kérjük a Méhészeti Közlönyre hivatkozni.

Tűzmentes pénzszekevények.

REMÉNYIK VICTOR

VASKERESKEDÉSE

KOLOZSVÁRT, FŐTÉR.

Ajánlom jól berendezett raktáramat mindenemű **méhészeti cikkekben**; u. m. országos méretű **Bodor-féle kaptárak**, legjobb minőségű **műlep, javított mézpergetők**, **Hannemann-féle rács**, heréfogók, **keretfogók**, méhész-pipa, dohányzó- és nem dohányzóknak, méhész-sipkák, kaucsuk-keztük és mindennemű lép- és sejt-kések nagy választékban.

Mezőgazdasági és kertészeti cikkekből különösen ajánlok a legjobb minőségű **vasekéket**, kézi kukoréca-morzsolót, amerikai aczél villák, kaszák, sarlók, gereblyék, amerikai széna fűrészeket. Továbbá kerti fűrészek, kerti ollók és szemzőkék.

Végül felhívom b. figyelmét **konyhaberendezési és háztartási** cikkeimre, melyek közül ajánlok különféle vajverő-gépeket, amerikai fagylalt-gépek. Ruha mangorló és facsaró gépeket. Kitűnően zománczolt lemez- és öntött edényeket. Raktártartok még valódi Berndorfi alpacca és alpaccaszűz evőszerekből és Nickel edényekből.

Vidéki megrendelések azonnal és pontosan eszközöltetnek.

8—12

Kiváló tisztelettel

Reményik Victor.

Ló- és marhanyíró-ollók.

Megrendeléseknél kérjük a Méhészeti Közlönyre hivatkozni.

Legjobb fajta vihar- és istálló-lámpák.

Vasbutorok nagy választékban.

Telephon sz.: 287.

Telephon sz.: 287.

A Magyar fém- és lámpaárú-gyár részvénytársaság
Erdélyi raktára
Kolozsvárt, hid-utca 20. szám alatt.

4-6

Petroleum
lámpák
a legegyszerűbb kivittől
a leggazdagabbig.
FÉM- és DISZMŰTÁRGYAK.

Hermann-féle Szab.

villámlámpák,
a létező legjobb
petroleumlámpa.
unicum lámpa
a legegyszerűbb
használati lámpa.

Valódi király-olaj, a legjobb biztonsági petroleum.
Olcsó gyári árak, nagy választék, gondos kiszolgálás.

Telephon sz.: 287.

Ezredéves kiállítás 1896.
Diszoklevél.
Legmagasabb kitüntetés.

Telephon sz.: 287.

Megrendeléseknél kérjük a *Méhészeti Közlönyre* hivatkozni.

Asztalos- és kárpitós butor nagy raktár: Kolozsvár, Belmonostor-utca 8—10. szám.

A helybeli és vidéki n. é. butorvásárló közönségnek szives megtekintés végett kizárólagosan saját műhelyeinkben készült, dús választékú

butorraktárunkat

van szerencsénk igen becses figyelmébe ajánlani.

Allandóan raktárt tartunk minden stílusban, u. m. barok, angol, renesanc. teljes ebédő és hálószoba berendezésekből, szalon garatúrákat a lezelegésűbben kiállítva, mindentféle egyes butordarabokat, egyszerű és finomabb kiviteben, továbbá elvállalunk minden szakmánkba vágó munkákat, rajz szerinti elkészítését, úgyszintén bármily javításokat vagy átalakításokat a legolcsóbb árakban.

Bátrak vagyunk meggyezni, hogy tőlünk vásárolt butorokért a teljes ótállást elvállaljuk, mivel minden egyes asztalos és kárpitós butordarab saját felügyeletünk alatt jó és csak legjobb erővel előállított, a kor minden kívánalmainak megfelelő saját készítményű munkákkal szolgálunk.

A n. é. közönség igen becses pártfogását kérjük

kiváló tisztelettel!

Gaál és Molnár.

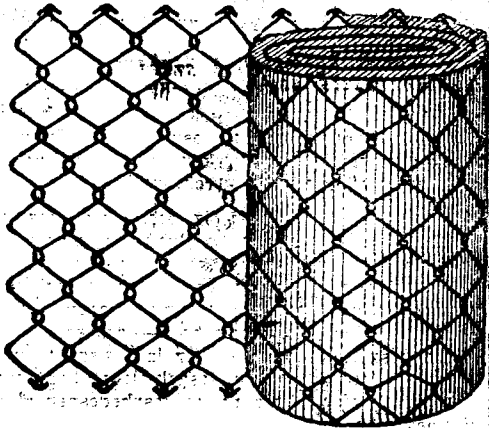
3—12

Raktár: **Belmonostor-utca 8—10. szám.** → Műhely: **Kiskandia-utca 2. szám.**

LÉBER GYULA

első erdélyi sodrony szövetség és szitaárny gyára **KOLOZSVÁRT,**
3—12 **Kül-Torda-utca 9. szám.**

Ajánlja minden e szakba vágó munkáit, úgymint: kertek, erdők, vadaskertek, szőlők, sírhelyek stb. bekerítéshez való **gepfonatait**; maforsági udvarok **fonatait** való **hevonását**; pincze, paglás, felső világossági, magtár és éléskamara ablakok **rostélyzatát**; **áthányó rosták** szen, koks, kavics. vágatásához; **szikra fogók** gépekhez **Zöldre festett légy-szövet**, **szelelő és löher-rosták**. **Bakerfélé rosták** és egyébféle használatra **vas-, róz- és oziinszövetek**; **Kruppa-sodrony szegélyzetek** különféle mintákban, fakteretbe

foglalt **rosták** és **sziták**, ruganyos **gyötefélék** (matracz) **sodronyábrótlók**, **Acél tükres sodrony kertek**, **delelők sat. hevonásához**, **hepes arjegyzékek** kívánatra **ingyen** és **harmontve** **szolgálok**.

Megrendeléseknél kérjük a **Méhészeti Közölnyre** hivatkozni.

Az első magyar kereskedelmi méhtelep,

tulajdonosa:

Kühne Ferencz

Budapesten,

I. ker., Attila-utca 151. szám

Kitüntetve minden kiállításon

számos diszoklevéllel, arany- és ezüst-érmeikkel, pénzjutalmakkal, oklevelekkel és elismerő iratokkal.

Szállítója számos méhészeti egyesületnek, a m kir méhészeti felügyelőségnek, a méhtenyésztési szakközegeknek s a méhtenyésztés terjesztése és tanításával foglalkozó szakintézeteknek stb.

Az egyedüli kereskedelmi méhtelep, mely az eszredéves kiállításon a legmagasabb kitüntetéssel, a „Nagy kiállítási éremmel” kitüntetve lett.

Műhelyeimben nagyban, kifogástalanul, pontosan s méltányos árban készíttetnek és raktároz tartatnak:

Mindenféle méhkaptár, a kaptár-készítés eszközei, keretkészítőgépek, keretléccek, távkapcsok

Hannemann-féle rács, horgany-temezből, teljesen tiszta, sima és pontos nyílásokkal.

A mézpergetés, viaszolvasztás eszközei, méztartályok, mézszállító bödönök és mézüvegek, mint kitünő jó mézpergetők, viasz- és méz-olvasztó eszközök, mézüvegek, méz-vendelyek jó erős piéhből, továbbá öt kilós szállításra nagyon alkalmas bödönkék.

A méhek kezeléséhez szükséges összes segédeszközök a legjobb anyagból. Keretfogók, keret-villák, a kaptártisztogatás eszközei, sejtjúpoló kések és készülékek, anyazárkák, herefogók és herekirekesztők.

Valódi Rietscho-féle műlép-prések minden nagyságban, öntéses és mártásos formákban

Műlépek, amerikai hengergépen készülve, a legtisztább méhviaszból. A viasz tisztaságáért szavatolok.

A rajbefogás és elhelyezéséhez szükséges összes eszközök. Rajfogók és rajfecskenedők.

Az itató eszközök különféle legcélzszerűbb nemei, továbbá itató-edények és itató-vályuk

Füstölő és védekező eszközök. Füstölők, smokerek, pipák, füstölő és elkábító anyagok, méhész-sapka, szem- és orrvédők és keztyűk.

A méhészeti irodalom termékeiből a legjobb és a legkedveltebb szakmunkák.

Minden kaptár, segédeszköz stb. személyes felügyeletem mellett készül és csak a legsikerültebbek kerülnek a megrendelőhöz. — Valamennyi tárgy a legjobb és a czélnak leginkább megfelelő tartós jó anyagból készül. — A rendestől elűtő kaptárak és eszközök csekély árkülönbséggel készíttetnek. Árjegyzékemben elő nem forduló minden méhészeti tárgy, a lehető legjutányosabb árban szerzetik be. — Választ minden szakbavágó kérdezősködésre készséggel adok. — Az igen tisztelt méhészkedő közönség kívánságainak a legpontosabban tesztek eleget, hogy ezen, a maga nemében egyedüli üzletágnak és az okszerű méhészkedésnek minél több barátot és pártfogót nyerjek meg.

8-6

Képes főárjegyzék 1899. évre kívánatra ingyen és bérmentve kldetik.